

Din sednare skrifvelse är verkligen af sorgligt innehåll, men jag hoppas att Kriget måtte blifva afböjdt.

Det vore olyckligt för Finland, att åter blifva utsatt för Krigets fasor just under dess bästa utvecklingsperiod.

Ännu har ingen fråga här väckts om någon address och torde många af Kustboerne, som ha mycken egendom att förlora, hesitera att underteckna en sådan i fruktan att blifva utsatta för fiendens plundringar, men jag är öfvertygad om att befolkningen inne i landet öfverallt i Finland med glädje skulle undertecknat sådana adresser, om de blifvit uppmärksamgjorda på att detta kunde glädja deras Kejsare och afböja ett Krig.

10

Jag frågade flere af mina Pudasjärvi Kunder på Ijå marknad, om de, i händelse af krig med Sverge, gerna skulle önska bli svenskar, hvartill de alla såväl yngre som äldre svarade att deras fäder nog berättat för dem huru svåra tider de haft under Svenska tiden och att deras närvarande Kejsare har alltid varit en verklig fader för dem, så att de heldre skulle gå med vapen emot Svenskarne än med öppna armar emottaga dem. Dylika åsigter har jag äfven före sista Kriget hört allmogen i Wasa län yttra.

Det vore derföre verkligen beklagligt om monarken i anledning af uteblifna adresser skulle få en skef åsigt om sinnestämningen i landet.

20

Hvad de mera tänkande på vår ort beträffar ledes dessa visserligen ej af Nylander, men medgifvas måste att han kan göra och gör visserligen ondet genom att vilseleda mången, som ej har någon sjelfständig åsigt eller uppfattning om förhållanderna.

Emotseende snart några rader från dig i händelse förhållanderna förändra sig, beder jag få frambära hjertliga helsningar från oss alla till sig och de dina och förblifver din tillgifne frände och tjenare

J. W. Snellman Gson

30

132 A. ARMFELT – J. V. SNELLMAN 27.V 1863

HUB, JVS handskriftssamling

S:t Petersburg d. 15./27. Maji 1863.

Högädle Herr Kansliråd. m. m.

40

I anledning af Herr Kanslirådets sednaste bref till Baron Stjernval tager jag mig friheten härhos öfverlemnna en afskrift af det utaf Hans Kejsrerliga Majestät, redan för flere veckor sedan, godkända projektet till det nådiga Manifestet angående Ständernas sammankallande hvilket kommer att härifrån afsändas till Senaten så snart de flesta Propositionerna blifvit af Hans Majestät undertecknade. Emedan throntalet vid landtdagens öppnande kommer att innehålla särskilda försäkringar och närmare bestämmelser rörande åtskilliga för landet viktiga omständigheter, utbeder jag mig att framdeles af förslaget till detta tal få lemna Herr Kanslirådet del, för inhemtande af de råd Herr Kanslirådet, på grund af sin Känedom om förhållandena, icke torde undandraga sig att i ämnet benäget afgifva. –

50

Med fullkomligaste högaktning har jag äran vara

Högädle Herr Kanslirådets
Ödmjukaste tjenare
Alex. Armfelt.

10 **133** J. V. SNELLMAN – J. W. G:SON SNELLMAN
8. VI 1863
RA. JVS samling

Käre Broder!

Två saker rörande vårt arma fädernesland stå fast:

1:o Hela Europa tror, att vi äro färdiga till uppror och affall, så snart en fiende beträder vår jord;

2:o Hela Ryssland delar denna tro, och Ryska trupperna komma hit såsom till en fiendes land.

20 Jag har läsit tidningar Franska och Tyska. Talet i en sådan är: sedan adressförslagen »har agitationen i Finland dag för dag tilltagit och Storfurstendömets hållning inger Ryssland de allvarsamaste bekymmer» – »Man förstår lätt, i hvilken förlägenhet ett uppror i Finland skall försätta Tsarens regering» o. s. v.

Från Petersburg har jag skriftliga och muntliga underrättelser. Der säges med en mun ända ned bland lafka-ryssarne: »Finnarne äro dylika Buntoftschikar som Polackerna».

30 Krig eller fred beror ännu på ett tärningskast. Få vi kriget, hafva vi gjort allt, hvad vi kunnat, för att draga Svenskarne med och locka till ett infall i landet. Svenska *Konungen* vill ingenting bättre.

Hvad helst, som nu mera göres är gagnlöst så till vida, att ingen mera kan taga tron på vår upprorsfärdighet från Ryssarne – också föga förändra de utländska bladens tal om Finland.

Det enda som kan ske, vore att freda vårt eget samvete genom att tala ut, om vår usla feghet medgafve det.

Helsingfors borgerskap har i sista stund handlat skamlöst, skickat generalguvernörn ett protokollsutdrag och icke ens tillagt: framför yttringen af våra tänkesätt till Hans Majestät.

40 Wiborgarena hafva uppfört sig hederligt. De hafva inkommit med en adress, som kan visas åt Kejsarn. Att förfara annorlunda är, att förderfva, icke förbättra,

Gör ni något, så säg blott:

1:o De, som framställa Finska folket såsom färdigt att öfvergå till fienden, ljuga;

2:o Kriget är oss en olycka; men om det icke kan afvändas, skola vi bära det med samma mod som våra förfäder och samma trohet till Monarken;

3:o Alexander II, som så öppet främjar vår nationela utveckling och vår frihet, har vår tacksamhet och tillgifvenhet.

50 Med det sista kan väl hvar och en med godt samvete glädja Monarken.

Hans tänkesätt mot Finland och Hans planer för dess bästa äro oförändrade. Jag kan icke omtala, hvad jag derom vet, men jag har gråtit glädjetårar. Vårt beteende har dock djupt smärtat honom. Han får lära sig, att folkens välgörare såsom alltid lönas med otack, tills